

Andelko Domazet
KRATKE PROPOVIJEDI

DRUGA VAZMENA NEDJELJA

1 Iv 5, 1-6;

Oduvijek su se cijenili ljudi od uvjerenja, ljudi s izgrađenim životnim stavovima i načelima. Oni su stavljeni za uzor zajednici. Uspjeh, priznanje i prilagođavanje (konformizam) značajke su suvremenog svijeta. Našemu vremenu prijete opasnost *pretjeranog* prilagođavanja svijetu i većini. U mnogim područjima svakodnevnog života prevladava rječica 'se': tako se misli, tako se pjeva, tako se nosi, itd. Na djelu je neka vrsta 'instinkta gomile'. Prisjetimo se raznih oblika konformizma nametnutog od javnog mnijenja, primjerice, diktat mode. Sklonost konformističkom životu ukorijenjena je u čovjekovu narav. To lako dovede do življenja prema poznatoj uzrečici 'kako vjetar puše'.

Današnje čitanje iz Prve Ivanove poslanice poziva na neprilagođavanje 'svijetu'. 'Svijet' treba pobijediti jer «sve što je od Boga rođeno, pobjeđuje svijet». Na drugom mjestu opominje: «Ne ljubite svijet ni što je u svijetu» (1 Iv 2, 15). Na sličan stav nailazimo i u Jakovljevoj poslanici: «Ne znate li da je prijateljstvo sa svijetom neprijateljstvo prema Bogu?» (Jak 4,4)

Takve rečenice koje pozivaju da «ne ljubimo svijet» protivne su prevladavajućem životnom osjećaju većine današnjih ljudi koji vole svijet i u njemu traži razne životne užitke. U stara vremena, međutim, kršćanski propovjednici najčešće su 'demonizirali' svijet. Svijet je bio mjesto grijeha i poroka. 'Put propasti' redovito se predočavao širokom cestom punom gostionica i plesnjaka, te razuzdanih veselica i smijeha. Pučki propovjednici neumorno su podsjećali narod da je zemlja 'suzna dolina', čovjek 'grešni glib',

vino paklenski napitak, a ovozemaljska ljubav sotonsko djelo. Zato su pozivali na 'put spasenja', to jest na obraćenje, pokoru, molitvu, post, odricanje, ozbiljnost.

Ivanove izjave nikako ne bismo smjeli shvatiti kao poziv da se svijet 'demonizira' i vidi isključivo kao mjesto zla, grijeha i propasti. Jer, «Bog je tako *ljubio* svijet te je poslao svoga Sina...» (Iv 3, 16). Bog sebe priopćuje, očituje i objavljuje u svijetu. On je prisutan u svijetu. Milost Božja uvijek djeluje u svijetu. Božanska ljubav se nikada ne uskraćuje svijetu. Svijet i čovjek, nažalost, mogu svojim grijehom, otporom, svojom zatvorenošću zapriječiti da se nazočnost Božja u svijetu jasnije opaža, da se milost Božja iskusi u svijetu, ali ne mogu nikada uništiti svjetlo Božje u svijetu i u čovjeku.

Ipak, Ivanov tekst i te kako je aktualan. Postoji, naime, takva vrsta 'ljubavi prema svijetu' – *svjetovnosti* koja je daleko od Boga i ne traži Boga. Takvu svjetovnost, po Ivanu, karakterizira *trostruka* požuda: «Jer što god je svjetovno – požuda tijela (nagonski užitci koji od ljudi čine 'sužnjeve slobode'), i požuda očiju (pohlepa, gramzivost, iskorištavanje), i oholost života (zbog imetka, moći, znanja) – nije od Oca, nego od svijeta» (1 Iv 2, 16).

Današnje čitanje poziva na način život koji se neće prilagođavati svijetu i koji dolazi iz svijeta vjere: «I ovo je pobjeda što pobijedi svijet: vjera naša!» *Isus Krist je bio najodlučniji nekonformist svijeta*. Kršćani stoga imaju zapovijed da žive drukčije, da budu odani višim načelima. Usprkos jasnog naloga da drugačije žive, za mnoge kršćane ništa nije strašnije nego zauzeti stajalište koje se oštro i jasno razlikuje od prevladavajućeg. Većina je sklona prihvatiti mišljenje, toliko nejasno da uključuje sve, i toliko popularno da uključuje svakoga.

To ne znači da je svaka vrsta neprilagođavanja uvijek dobra i po sebi odmah pozitivna. Neprilagođavanje je tek onda stvaralačko kada je vođeno promijenjenim životom. Tek kroz duhovnu promjenu, dobivamo snagu da zlo svijeta ponizno i ljubeći pobjeđujemo. Jedan stvaralački nekonformizam uvijek traži žrtvu i nije nikad udoban. Poznati američki borac za građanska prava M. L. King jednom reče: «Mi se moramo odlučiti. Hoćemo li koračati samo uz glazbu vremena u kojemu živimo ili ćemo, riskirajući da nas kritiziraju i zlostavljaju, koračati uz vječnu glazbu koja donosi spas duše».

TREĆA VAZMENA NEDJELJA
Dj 3, 13-15.17-19;

Kako se odnosimo prema vlastitoj prošlosti? Pokušavamo li je brže-bolje potisnuti, zaboraviti? Dopuštamo li da nam netko s obzirom na naše prošlo ponašanje nešto rekne ili se odmah branimo i druge napadamo? Je li sebe uvijek vidimo kao žrtve nepovoljnih okolnosti? To su pitanja koja se rađaju dok razmišljamo o današnjem čitanju iz Djela apostolskih. U svome govoru narodu apostol Petar dotiče osjetljivu temu. Govori otvoreno. Nikoga ne štedi. Posve jasno imenuje krivnju i zakazivanje: «Vi se odrekoste Sveca i Pravednika, a izmoliste da vam se daruje ubojica! Začetnika života ubiste...» (Dj 3, 14). Zakazivanje se iznosi na javu. Oslovljava izravno njihovu tvrdokornost. Ne dopušta izmicanje, izgovaranje, opravdavanja. Pred očima mu je gorka činjenica da je vlastiti narod odbacio Isusa. Ali Petar govori kao onaj koji je i sam pogođen svim tim zbivanjima. I on je svoga učitelja i prijatelja zanijekao kako bi spasio 'vlastitu kožu'.

Petar želi dati svjedočanstvo. Njegov nastup nije tek puka informacija. Petar ispovijeda da je Bog potvrdio i proslavio onoga kojega su smaknuli kao zločinca. On je svjedok Isusova uskrsnuća. On ide dotle da pokušava opravdati narod i odgovorne u vlasti. Kaže im: «Braćo, znam da ste to učinili iz *neznanja*...». Kako shvatiti te riječi? Je li sve unaprijed isplanirano, a sudionici zbivanja tek puko sredstvo zamišljenog i pretkazanog plana? Takvo tumačenje nije prihvatljivo jer bi zanijekalo odgovornost slobodne ljudske volje. Zato Petar poziva na obraćenje njihovih srdaca, na pokajanje, na pomirenje i na izgradnju novog odnosa prema Isusu kojega je Bog poslao kao spasitelja ljudi.

Ako bi Petrovu propovijed primijenili na naš život, tada je ona veoma poučna. U mnogim prilikama svakodnevnog života i mi kršćani svojom šutnjom ili bojažljivošću znamo osuditi 'sveca i pravednika' ili zanijekati naš odnos s Kristom svojom neljubavnošću i sebičnošću prema bližnjima. Iz svoga neznanja povrijedimo druge, bez obzira koliko to nenamjerno činili, jer vjerujemo da je sebičnost naša najbolja zaštita. Krist je došao osloboditi nas takvog 'neznanja' koje čini da živimo neodgovorno i nerazumno. Važno je ne lagati. Od laži se ne rađa snaga za promjenu. «Tko veli: 'Poznajem ga', a zapovijedi njegovih ne čuva, lažac je, u njemu nema istine» (1 Iv 2, 4). Za to nam je potrebna nova navi-

ka objektivnog promatranja sebe bez uljepšavanja i preuzimanja odgovornosti za sve što se događa.

Kada čovjek iskreno spozna vlastitu krivnju, postoje *tri* moguće pogrešne reakcije: ili beznadnost koja dovodi do očajanja zbog sebe; ili opravdavanje sebe i okrivljavanje drugih zbog stvarnih i zamišljenih pogrešaka drugih koje su nas 'prisilile da reagiramo na taj pogrešan način', ili da jednostavno ne želimo vidjeti ništa jer se bojimo svake svoje nesavršenosti koju ne možemo uklopiti u svoju masku. Petar osobno svjedoči o ispravnom nadvladavanju krivnje u prošlosti kroz iskreno pokajanje. Iz vlastitog iskustva zna da je Isusov Bog – *Bog novog početka*. On uvijek nudi novu priliku i omogućuje čovjeku novi početak. I najgorem zločincu daje priliku za promjenu života. Nama je to teško shvatiti, ali je tako. Poziv na obraćenje, poziv na suočavanje s prošlošću, bez uljepšavanja, potiskivanja, poziv na pobjedu života, ljubavi i praštanja, to je Božji način kako ovladati vlastitom prošlošću. To je smisao Uskrsa. Novi život u Kristu za sve nas.

ČETVRTA VAZMENA NEDJELJA Iv 10, 11-18;

U današnjem evanđelju nailazimo na vrlo stari simbol 'dobrog pastira'. Ovaj simbol, čini se, zbog izmijenjenih društvenih prilika, nije više u modi. Koliko god slika dobrog pastira bila daleka modernim ljudima, vrijedi pokušati egzistencijalno je približiti današnjim slušateljima evanđelja. Možemo se zaustaviti kod dvije izjave iz današnjeg evanđeoskog odlomka.

Prva izjava glasi: «I glas će moj čuti i bit će *jedno* stado, *jedan* pastir» (Iv 10, 16). U svijetu svakojakih podjela (dobnih, religijskih, nacionalnih, ekonomskih, političkih, itd.) kršćani su pozvani raditi na unapređivanju jedinstva ljudske obitelji. To jedinstvo ima svoj temelj u činjenici da svi ljudi imaju isti iskon – Boga stvoritelja i svima je posljednji cilj Bog, čiji se naum spašenja proteže na sve ljude. Vidjeti svijet kao 'jedno stado, jedan pastir', to jest biti svjesni naše povezanosti sa svim stvorenjima, - osnovni je preduvjet kako bi ispunili Isusovu zapovijed ljubavi prema bližnjima. Kada čovjek djeluje iz te svijesti nerazrješivog jedinstva svih ljudi shvaća značenje ljubavi, istine, mira, pošti-

vanja različitosti, nenasilja. Tada su drugi ljudi izraz istog božanskog života.

I druga izjava iz današnjeg evanđelja – «ovce moje *poznaju glas moj*» – poziv je kršćanima da imaju povjerenje u Isusovi vodstvo i da mu se velikodušno prepuste. On zna put i vodi nas kao dobri pastir kroz sve životne protivštine. Sve to nalazimo potvrđeno u Isusovom životu. S kolikim li je strpljenjem prilazio svemu. Isto toliko beskrajno kao njegovo strpljenje bilo je njegovo razumijevanje. Čak i ljudima koji su živjeli upravo na suprotan način nego što je propovijedao, On je prilazio s razumijevanjem: uz pomoć Njegove velike ljubavi, On ih je mogao dotaknuti, podučavati, mijenjati i voditi Ocu.

Ovaj osobni Isusov primjer stoji trajno pred očima svima koji su izabrali svećeničko ili redovničko zvanje. Živimo u vremenu u kojem su mnogi autoriteti relativizirani i poljuljani, pa tako i autoritet svećenika i svećeničke službe. Današnji ljudi sve manje priznaju autoritete po službi, po zaređenju. Živimo u vremenu u kojem se formalni autoritet Crkve, sveti red i svećeničko poslanje ne prihvaćaju više zdravo za gotovo, nego se traži osobna karizma i duhovna kvaliteta. Današnji ljudi traže autoritet po iskustvu, po životu, a ne po službi; oni cijene iskustvene znalce, svjedoke, a ne prodavače magle. Ukratko: one koji su *vjerodostojni* i posjeduju autentičan identitet.

Čime netko postaje autentičan? Time što živi *cjelovitost* misli, riječi i djela. Važan je uvjet *motiv*. To znači upitati se: Što je ono što me kao svećenika iznutra pokreće? Je li to ime i slava, korist i moć? Koja je moja skrivena pobuda? Motiv treba biti samo čista ljubav prema ljudima. Svaki drugi motiv, poput dobitka ili slave, uništava medij koji prenosi evanđeosku poruku. Ne može se biti duhovni učitelj, ako se nema pročišćenu dušu i srce. 'Blaženi su oni čista srca, jer takvi će ugledati lice Božje' (usp. Mt 5, 8). Zato je čistoća srca osnovni uvjet kako bi svećenik i danas bio autentičan svjedok Isusova evanđelja.

Biti pastir zahtijeva čitavog čovjeka. Upravo je to problem našega vremena. I jedan od razloga nedostatka svećeničkih zvanja. Potpuno i sasvim, s dušom i tijelom, predati se nekoj zadaći, pozivu, zvanju, to mnogim mladima teško pada. Moderan čovjek često živi bez stvarnog udioništva, stvarne zauzetosti i davanja sebe nekom višem cilju, uvijek u strahu od gubitka slobode. Tko je, međutim, spreman čitavim svojim bićem staviti se na raspo-

laganje Kristu, on će razumjeti njegove riječi: «Zbog toga me i ljubi Otac što polažem život svoj da ga opet uzmem» (Iv 10, 17). Jer, 'tko svoj život izgubi', to jest sasvim se založi za Boga i ljude, opet će ga naći u punini.

PETA VAZMENA NEDJELJA
Iv 15, 1-8;

Danas je u velikoj modi riječ «samoostvarenje». U većini slučajeva samoostvarenje je zapravo «egoostvarenje». Lažni učitelji i zavodnici današnjeg doba privlače jeftinim parolama i lažnim sjajem, masno naplaćujući ljudsku sljepoću i lijenost. Posljedice pogrešno shvaćenog samoostvarenja najbolje se vide u stanju ljudskih odnosa. Obitelji su razbijene. Društvo se nalazi na rubu ponora. Svatko vara svakoga, ne postoji nikakvo obećanje koje bi imalo neku vrijednost, dužnost koja bi zaslužila da se ispunjava. Ljudi se do starosti bore da ostvare karijere, povise bankovne račune, nagomilaju materijalna dobra, rijetko viđajući vlastitu djecu i prijatelje. Osamljenost, razočaranja, povrede, patnja – kiseli su plod takvoga života.

Život nije jeftin. Sve ima svoju cijenu, pa tako i istinsko samoostvarenje. Ostvarenje koje je Isus propovijedao u evanđelju ne može se kupiti u trgovini. Ono zahtijeva žrtvu i odricanje, trud i izdržljivost, vjeru i povjerenje, jer to je način na koji se možemo ostvariti u pravom smislu. «O kako su uska vrata i tijesan put koji vodi u Život i malo ih je koji ga nalaze!» (Mt 7, 14)

U današnjoj evanđeoskoj prispodobi o trsu i lozi Isus tumači kako njegov Otac – vinogradar, svaku lozu koja je na njemu siječe, čisti, da donese više roda. Svaki čovjek je, međutim, obdaren slobodnom voljom. Niti Bog kao vinogradar, niti njegov Sin kao istinski trs ne oduzimaju tu slobodu tako da postoje loze – ljudi koji se razvijaju u pogrešnom pravcu i «ne donose roda». Zato se Bog preko starozavjetnih proroka često tužio na narod da ima «neobrezano srce». Ne dopušta da ga Bog ispravlja, pročišćuje, reže. Nije riječ, naravno, o nekom sadizmu Božjem. On reže za naše dobro, jer želi da budemo plodni. Koliko je neplodnih i praznih života oko nas samo zato jer ljudi u svojoj umišljenosti ne dopuštaju nikakvu 'korekciju', uporno ponavljajući 'meni je savjest mirna'. No, Bog je veći od naše savjesti. Postoje 'grančice' koje treba obrezivati (svaka negativna misao, osjećaj,

riječ, djelo), postoje izdanci sebičnosti u našem životu. Potreba 'obrezivanja' skriva u sebi i smisao boli, žrtve, odricanja.

Iz evanđeoskog teksta možemo izvući dvije velike pouke: prva, da sami iz sebe ne možemo biti plodni. Ne možemo živjeti polazeći samo od sebe, jer smo svi mi dio veće cjeline. *Ostanite* u meni – tri puta Isus ponavlja ovaj glagol. Krist je stablo života. Kako bi donijeli plod, trebamo najprije ostati u Njemu, svaki trenutak ostati u Kristovoj ljubavi. Izgradnja duboke unutrašnje povezanosti jest osnovni preduvjet, prije svakog djelovanja. *Najprije mistika, a zatim akcija!*

Druga pouka sadržana je u izrazu 'donijeti plod'. Isus upućuje na *istinski* plod. Je li on isto što i uspjeh? Znači li doživjeti neuspjeh isto što i biti neplodan? Ili je možda istinito obratno: da je upravo uspjeh koji po svaku cijenu tražimo često problematičan i neplodan zato što se preko njega zatvaramo i ne možemo sebe predati? Čovjek danas sebe poistovječuje s onim što je u životu "proizveo". On mjeri uspjeh svog života kroz vlastitu produktivnost. Osjećaj vlastite vrijednosti povezuje uz *njegovu* izražajnost (ekspresivnost), dok Isus govori o "malenima" koji su puni čuđenja pred izražajnošću Drugog, tj. pred onim što je Bog učinio i čini u njihovu životu. Možda smo najviše donijeli ploda upravo kada smo toga najmanje bili svjesni!

ŠESTA VAZMENA NEDJELJA

1 Iv 4, 7-10;

Iv 15, 9-17;

Njemačka spisateljica Luise Rinser u romanu «Savršena radost» opisuje život francuske žene imenom Marie-Catherine. Ona je udana za Clemensa, docenta za neofilologiju. Njezin muž bijaše nestrpljiv čovjek, lakih živaca i teških uvredljivih riječi. K tome, često bi naglo zašutio kažnjavajući je svojom šutnjom. Naposljetku, suprug je zatražio rastavu i bezobzirno je potjerao od sebe. Marie-Catherine uselila se u mali stan u potkrovlju, na rubu grada – posred radničkih nastambi. Vrata njezina stana i srca bila su širom otvorena. Svojom nenametljivošću, toplinom i razumijevanjem doticala je sve koje bi susretala. Nakon nekog vremena, čula je za neizlječivo oboljenje svoga bivšeg muža Clemensa. Ne dvoumeći, počela se za njega skrbiti duševno i tjelesno. Pred smrt, njezin muž u oproštajnom pismu napisao: «Molim

te, oprosti mi zbog moga ponašanja i hvala ti što sam te mogao doživjeti kao nešto najdragocjenije u momu životu».

Uvjeren sam da i danas mnogi - poput Marie-Catherine - na nenametljiv, diskretan način ispunjavaju Isusovu zapovijed ljubavi. A to je u naravi ljubavi. Ona nije postavljala pitanje o smislu života. On je živjela smisleno! A smisleno živjeti znači moći darovati se, sijati ljubav, ne štedjeti vlastiti život. Ljubav je stvorena da se dijeli, troši, teče, daje. U protivnom, ona se kvari i pretvara u narcizam. Marie-Catherine pokazuje kako ljubav može ljubiti i kada ne iskusi da joj je uzvraceno. Ona je ljubavi dala konkretno lice, utisnula u nju Kristovske crte. Takva ljubav mijenja lice zemlje. Njezin cilj je život. Ona je novost.

Prva Ivanova poslanica snažno svjedoči kako u kršćanstvu ljubav igra odlučujuću ulogu. «Tko ne ljubi, ne upozna Boga jer Bog je ljubav» (1 Iv 4, 8). «Bog je ljubav i tko ostaje u ljubavi, u Bogu ostaje, i Bog u njemu» (1 Iv 4, 16). Krist kaže: 'Ljubite!' Ali, kako? «*Kao što sam ja vas ljubio!*» (Iv 15, 12) On je mjera ljubavi. Krist je bezgranična ljubav i ona u vjerniku postaje ljubav koja ne pozna granice.

Ljubav je pretpostavka za svaki ljudski rast i duhovni napredak. Tko ne može ljubiti, ne može rasti, razvijati se, postati potpun čovjek. *Ne-ljubav*, život bez ljubavi, to je glavni grijeh. To je najveće zlo u srcu koje se zamaglilo ohološću. Treba pokušati ispraviti pogreške, ali je puno važnije ostati u ljubavi. Mala Tereza je zapisala u svom dnevniku: «Samo se ljubav broji!» Ono što ćemo na kraju života imati u rukama neće biti naša izvanjska djela. Bit ćemo upitani o našoj sposobnosti da ljubimo. Nedostatak ljubavi glavna je bolest našega vremena. Ljubav liječi. Ona je najbolja medicina. Ljubav započinje već u našim mislima i osjećajima. Čime zračimo? Je li to dobrohotnost, suosjećanje, razumijevanje, strpljivost?

Sveti Ivan tvrdi: «*Svaki koji ljubi*, od Boga je rođen i poznaje Boga» (1 Iv 4, 7). Dakle, Židov, Grk, Rimljanin, Amerikanac, Indijac, protestant, katolik, musliman, animist, ako ljubi - rođen je od Boga! Tko ljubi, Božje je stvorenje. On *poznaje* Boga. Nema istinske religije ako nije utemeljena u zapovijedi ljubavi. Ako neka religija ne propovijeda ljubav, kakva je to religija?! Ivanove riječi ruše sve ljudske pregrade, nadmoći, povlastice, umišljenosti, sva ljudska neopravdana posvojenja Boga. To je problem svakog *krivovjerja*: kada ljudi učine Boga po vlastitoj mjeri! A

što je istinsko *pravoujerje*? Kada učinimo sebe po Božjoj mjeri! Samo ono što ljubimo možemo razumjeti. Otvorimo se ljubavi Božjoj, tom neprestanom stvaranju u nama.

SEDMA VAZMENA NEDJELJA

Iv 16, 29-33;

Žena vidno potresena i uplakana pripovijeda svećeniku o svome sinu: «Sada kad je odrastao, naš sin ide sasvim drugačijim putem od onoga koje smo očekivali od njega. Odgajali smo našu djecu u duhu vjere – zajednički nedjeljni odlazak u crkvu bijaše sastavni dio našega obiteljskog života. Sin danas kaže kako mu vjera više nije potrebna u životu. K tome, spetljao se s udanom ženom koja želi napustiti muža i djecu; zatvorio se, izolirao, ne želi s nama pričati. Svi naši pokušaji da mu se približimo ostaju bezuspješni i još se više međusobno udaljavamo. Što možemo učiniti? Ja više nemam mira...». Na slične životne priče svećenici danas često nailaze u svome radu. Nije nimalo lako dati pravi savjet.

U današnjem evanđelju Isus kaže: «To vam rekoh da u meni imate mir. U svijetu imate muku, ali *hrabri* budite – ja sam pobijedio svijet!» Isus često poziva na hrabrost: «Hrabro samo! Ja sam! Ne bojte se!» (Mk 6, 33), reći će prestrašenim učenicima. Ili: «Hrabro, kćeri, vjera te tvoja spasila.» (Mt 9, 22) – kaže bolesnoj ženi koja se dotakla skuta njegove haljine.

Postoje različite vrste ljudske hrabrosti: *slijepa*, pasivna, dinamična. *Slijepa* hrabrost ne vodi računa o mogućim opasnostima. *Pasivna* hrabrost je snaga volje da se prilagodi stvarnosti, prihvati je bez obzira kakva može biti. *Dinamična* hrabrost je ona koja želi mijenjati postojeću stvarnost. Postoji, međutim, i četvrta vrsta hrabrosti - božanska - na koju Isus poziva u današnjem evanđelju.

Božanska hrabrost dolazi kad živimo u Božjoj prisutnosti iznutra, i u spoznaji da je Bog jedina Stvarnost. Božanska hrabrost je plod istinske vjere, temeljnog povjerenja u Boga. Takva hrabrost proizlazi iz radikalne spremnosti da se čvrsto držimo evanđeoskih obećanja. Zato je ona držanje puno vrlina, usmjereno na *nadu*. Hrabrost omogućuje da nada raste kroz sve što pretrpimo jer postoji obećanje da ćemo biti utješeni (usp. Iv 13-17). Ona se, međutim, uvijek nalazi u prisnom odnosu sa *str-*

pljivošću. Kako strpljivost ne bi postala tupi stav, puko pasivno podnošenje životnih protivština, hrabrost usmjerava našu svijest i naše djelovanje na riječ Božju, na prisutnost Kristovu.

Isus, očito svjestan kroz kakve će kušnje prolaziti njegovi učenici u svijetu, moli Oca da ih čuva, kako bi do kraja mogli vršiti svoje poslanje (Iv 17, 11-19). On moli za to da oni ostanu u njegovoj ljubavi i u međusobnom jedinstvu. Zna da je svako ljudsko zajedništvo osjetljivo i krhko, i da se učas pojavi nezadovoljstvo, međusobne svađe i razdori. Isusovi učenici su pozvani da sudjeluju u životu drugih ljudi, da budu osjetljivi na sudbine ljudi koji su im povjereni. Krist poziva na istinsko *dušobrižništvo*. Ono je životno praćenje naših bližnjih, u strpljivosti i u molitvi. Svi oni koji se brinu oko svojih bližnjih (zabrinuti roditelji, prijatelji, itd.), uposljeni su u dušobrižničko služenje.

PEDESETNICA – DUHOVI

Ps 104;

«Pošalješ li dah svoj, opet nastaju, i tako obnavljaš *lice zemlje*» (Ps 104, 30). U ovom molitvenom zazivu ima jedan zanimljiv detalj: zemlja ima lice! Biblijski molitelj moli da lice zemlje bude obnovljeno. Da čovjek ima lice, to nam je poznato. Govorimo o oštrim i blagim crtama ljudskog lica. Gledamo jedni druge u lice, opažamo različite izraze lica. Ali, tvrditi i za zemlju kako ima lice – nije li to pomalo pretjerano? Nipošto.

Malo dijete često oslovljava sve stvari 'ti', spontano razgovara s psom ili cvijećem, hvali ili se ljuti na lutku. I to nije naivno! Cvijeće reagira na pokazanu naklonost. Sve što postoji, sve stvoreno izričaj je jednog TI – ima lice. U riječi 'materija' skriva se latinska riječ 'mater', majka zemlja. Ona ima lice, preko nje nas Bog gleda i k nama prilazi. Tako cvijet pokazuje nešto od lica Božjega; životinja nam o njemu govori svojim pogledom. Svako pojedino lice u prirodi, svaka kreatura na jedinstven i neponovljiv način izražava nešto od lica Božjega. Netko zgodno reče: 'Svaki put kada se neka životinjska vrsta istrijebi ili biljka uništi, budućim će pjesnicima nedostajati jedna riječ.' Postoji šutnja materije koja govori mnoštvom glasova. Kada se čita da kamen živi, da planine dišu.

Vjerovati da zemlja ima lice ne znači tvrditi da su zemlja i njezina prašina 'bog'. To bi bio panteizam. Ipak, riječi psalma

jasno potvrđuju da Duh svemu udahnuje život: «Sakriješ li lice svoje, tad se rastuže; ako dah im oduzmeš, ugibaju, i opet se u prah vraćaju...». Bog, dakle, *neprekidno* udahnuje novi bitak. Život je Duh koji prosijava kroz materiju i oživljava materiju. *Sve što jest* - stvoreno je iz Božjega Duha. Zato je Duh Sveti ono božansko u svemu. Sve, ama baš sve, nositelj je božanskoga: naše tijelo, bližnji, životinje, biljke, čitava priroda. Drugim riječima, sve je u životu bitno. Svako je stvorenje oduhovljeno božanskom dimenzijom.

Bog nam govori bezbrojnim ustima. Kada počnemo mirisati jedan cvijet, oslušivati pjev ptica, zapažati ljepotu prirode, prepoznavati dobrotu u ljudima, tada u nama moli Duh Boga živoga. Kada pomognemo bilo kojem živom biću, kada se u našem srcu probudi strahopoštovanje pred životom, kada jedno drugom kažemo: “Dobro je da postojiš!”, tada spoznajemo što to znači vjerovati u Duha Svetoga. Tada smo *kršteni* (uronjeni) Duhom i postajemo *duhovni*. U romanu F. Dostojevskoga «Braća Karamazovi», starac Zosim reče: «Braćo, volite svaku božju tvojevinu, i cjelinu, i svako zrnice pijeska. Svaki listić, svaku zraku božju. Volite životinje, volite biljke, volite svaku stvar. Ako budeš volio svaku stvar, otkrit ćeš i tajnu božju u stvarima». Duh Sveti – to je blizina Božja u svemu što jest: u stvarima koje uzimamo u ruku, u događajima koje doživljavamo, u riječima koje slušamo, u stvorenjima koje susrećemo.